

UNA NOVA ESPÈCIE PER AL PRINCIPAT DE CATALUNYA: *POA FLACCIDULA*

A new species for Catalonia: *Poa flaccidula*

Àngel M. Hernández i Cardona *Laboratorio de Botánica*
Colegio Universitario
Universidad de Málaga

[Rebut: setembre 1976]

* * *

ABSTRACT

In this paper is noticed the presence of *Poa flaccidula* in Catalonia. *P. flaccidula* often has been confused with *P. trivialis*, from which can be distinguished by the whorls of 2 branches, by the spikelets clustered at the end of the branches, by the spikelets generally with 3 flowers and by the presence of appressed hairs in lemmas. It grows in chalk mountains of the Iberian Peninsula, Balearic Islands and North Africa. A map with its distribution in Spain is given.

Revisant els herbaris de l'Institut Botànic de Barcelona, amb motiu de l'estudi del gènere *Poa* a la Península Ibèrica i a les illes Balears, treball que com a tesi doctoral (HERNÁNDEZ³) m'ha dirigit el Dr. P. MONTSERRAT, he pogut constatar (1.9.1976) la presència de *P. flaccidula* al Principat de Catalunya, espècie que mai no hi havia estat citada.

He trobat els següents plecs:

- (BF 93) Creu de Santos, Cardó, 900 m, FONT QUER, 28.6.1942 (BC 93070).
- (CF 37) Muntanyes de Prades: Vall del Titllar, 900 m, MASCLANS, 1.7.1951 (BC 599148).
- (CF 47) Muntanyes de Prades: Vall dels Torners, 1000 m, MASCLANS, 1.9.1951 (BC 599270).
- (CF 47) Muntanyes de Prades: sobre l'Espluga de Francolí, la Pena, 900 m, A. et O. DE BOLÒS, 21.6.1952 (BC 599271).
- (CF 48) Conca de Barberà: Vall de la Trinitat, 650 m, MASCLANS et BATALLA, 8.6.1950 (BC 599273).
- (CF 68) Pont d'Armentera, BATALLA et MASCLANS, 25.5.1947 (BC 103754).
- (CF 68) Vallespinosa, BATALLA et MASCLANS, 25.5.1947 (BC 103755).
- (DG 00) Montserrat, VENTALLÓ, 6.1919 (BC, herb. SENNEN).

Gairebé tots eren determinats com a *P. trivialis*. El plec de Montserrat, recol·lectat per VENTALLÓ, duia el nom de *P. ventalloi* Sennen, com a espècie nova. Aquest nom sembla que no fou publicat vàlidament, i en el cas d'haver-ho estat, passaria ara a la sinonímia.

P. flaccidula ha estat sovint confosa amb *P. trivialis*, de la qual es pot distingir fàcilment pels caràcters següents: tots els verticils de la panícula tenen 1 o 2 branques, normalment els inferiors amb 2 i els superiors amb 1; les espícules solen agrupar-se a la part terminal de les branques; les espícules tenen habitualment i típicament 3 flors; i el lemma presenta pèls aplicats.

Taxonòmicament pertany, segons el meu criteri, a la secció *Coenopoa*, i també la crec relacionada amb *P. angustifolia*, de la secció *Poa*. Molts autors la inclouen en la secció *Stenopoa*.

Creix a les muntanyes calcàries de la Península Ibèrica, de les illes Balears (HERNÁNDEZ⁴) i de l'Àfrica del Nord. És, doncs, una espècie de distribució ibero-baleàric-mauritànica (HERNÁNDEZ²). Són poques les plantes ibero-mauritàniques que atenyen les Balears.

Es fa en llocs pedregosos, típicament al peu de cingleres.

A Catalunya es troba a la Serralada Prelitoral Catalana (els Ports, serra de Cardó, muntanyes de Prades, etc.) i arriba, disjuntament, fins a Montserrat.

És molt probable que atenyi també el Principat pels Pre-pirineus calcaris (HERNÁNDEZ¹) (MONTSERRAT⁵). Hi ha citacions pre-pirenenques de l'Aragó fronterer amb Catalunya (gorges del riu Éssera, 360 m, MONTSERRAT, 13.5.1972 (JACA 1015)) i fins i tot del Principat (Èscales, 903 m, MONTSERRAT, 4.7.1971 (JACA 3955)). Però aquesta última correspon a un exemplar d'herbari dolent, que hom no pot determinar amb certesa si es tracta de *P. angustifolia* o de *P. flaccidula*, tot i que el verticil inferior té 3 branques. Cal, doncs, cercar aquesta gramínia al Montsec, a la serra del Boumort, etc., per tal de corroborar-ne l'existència.

La distribució a la Península Ibèrica i a les illes Balears és donada en el mapa adjunt, on són indicades les citacions fidedignes, expressades en quadrats UTM de 50 km de costat, emprats en l'atlas de la flora europea, i que són enumerades a continuació: TF3, UF1, UG4, VH3, VM4, WG1, WG2, WG3, WH2, WK3, XH3, XJ3, XK1, XK2, XK3, XK4, XL1, XM2, XM3, XN4, YH1, YK1, YK2, YM1, BC3, BF4, BG3, BH4, CF1, CF3, DD3 i DG2.

Distribució de *P. flaccidula* a la Península Ibèrica i a les illes Balears (segons el reticle UTM 50 km).

Distribution of *P. flaccidula* in Iberian Peninsula and Balearic Islands (50 km UTM grid).

Agraïment: Al Dr. O. DE BOLÒS, director de l'Institut Botànic de Barcelona, per les facilitats donades en la consulta d'herbaris i per les indicacions biogeogràfiques fetes.

BIBLIOGRAFIA

1. HERNÁNDEZ, A. M. 1974. "Notas corológicas sobre el género *Poa* en los Pirineos". Com. pres. VII Cong. Int. Est. Pir., Seu d'Urgell-Andorra (en premsa a *Pirineos*).
2. HERNÁNDEZ, A. M. 1976. "Notas sobre el género *Poa* en la Península Ibérica". Com. pres. Simp. Conm. Cent. Lagasca, Sevilla (en premsa).
3. HERNÁNDEZ, A. M. 1977. "Estudios sobre los géneros *Poa* y *Bellardiochloa* en la Península Ibérica e Islas Baleares". Universitat de Barcelona, tesi doctoral (inèdit).
4. HERNÁNDEZ, A. M. 1977. "Sobre la presencia en Mallorca de *Poa angustifolia* y *P. flaccidula*, especies nuevas para la flora balear". *Bol. Soc. Hist. Nat. Baleares* (en premsa).
5. MONTSERRAT, P. 1974. "Notes taxonomiques et chorologiques sur des plantes critiques du Nord de l'Espangne". *Soc. Ech. Pl. Vasc. Eur. Occ. Bass. Médit.*, 15, 2: 71-92. Lieja.